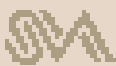

||| månadens epiztel

Epizteln innehåller denna gång information om avskrivna misstankar om mul- och klövsjuka respektive

antrax. Vi berättar även om vikten av att slutföra tuberkulosprogrammet för hjort, tuberkulos i djurparker, serologiska reaktioner mot transmissibel gastroenterit (TGE) samt infektiös pankreasnekros (IPN) i fiskodling. Epizteln är ett samarbete mellan SVA och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställt av Helena Ohlsson, SVA och Carin Israelsson, Jordbruksverket.

MISSTANKE OM MUL- OCH KLÖVSJUKA AVSKRIVEN

I slutet av maj föranledde munlesioner och feber hos en kviga veterinären att kontakta SVA-epizootologen för att diskutera en eventuell misstanke om mul- och klövsjuka. Misstanken avfärdades dock baserat på symtombilden med äldre erosioner på tunga, tandkött, i gomtak och på spenar, men utan tecken på smittsamhet.

ANTRAXMISSTANKE AVSKRIVEN

Ytterligare en epizootimisstanke, denna gång avseende antrax, kunde avfärdas baserat på utökad anamnes. Det rörde sig om två stutar som dött plötsligt, med blödningar ur kroppsöppningar. Dock var blodet ljust och koagulerat och kadavren var stela. Hos djur som dött i akut sepsis på grund av antrax ses mörkt, okoagulerat blod och ingen likstelhet.

VIKTIGT ATT SLUTFÖRA TUBERKULOSPROGRAMMET FÖR HJORT

Efter mycket arbete av hjortägare och veterinärer är vi nu nära en nationell friförklaring från tuberkulos hos hjort. Men för att lyckas är det nödvändigt att även de få besättningar som ännu återstår vidtar de åtgärder som krävs.

1991 upptäcktes tuberkulos i ett svenskt hjorthägn, och smittan spårades till en import av hjortar från England 1987. Genom smitt-

spårning upptäcktes ytterligare tolv smittade hägn, det senaste 1997. För att bli av med tuberkulosen på hjort startades 1994 i Svenska Djurhälsovårdens regi ett frivilligt kontrollprogram. Under de tio år som programmet löpt, har 519 av landets 611 hjorthägn friförklarats. För att inkludera alla hjorthägn, trädde 2003 ett obligatoriskt kontrollprogram (SJVFS 2003:34, sknr K157) i kraft, där länsstyrelserna fungerar som tillsynsmyndighet.

Metoder för friförklaring inom det obligatoriska programmet

Tuberkulintestning: Första testomgången ska vara slutförd senast 1 april 2005 och tredje och sista testomgången ska vara avslutad senast 1 april 2007.

Utslaktning och köttbesiktning ska vara slutförd senast 1 mars 2006. Intyg om att hägnet är tomt ska senast 1 maj 2006 skickas till länsstyrelsen och Jordbruksverket. Det är viktigt att notera att utslaktning betyder att alla hjortar i ett hägn ska ha slaktats.

Eftersom kontrollprogrammen för att Sverige ska friförklaras från bovin tuberkulos, *Mycobacterium bovis*, hos hjort i hägn nu är i slutfasen, krävs att nödvändiga åtgärder vidtas i alla hägn så att hela landet kan friförklaras. Det är alltså av stort vikt att ägarna till de hjorthägn där de obligatoriska åtgärderna ännu inte genomförts, följer kontrollprogrammet.

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, d v s utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

Vid en rutinkontroll inför spermaexport befanns galtar vara seropositiva avseende transmissibelt gastroenteritvirus. Provsvaret visade sig vara falskt på grund av att ett annat virus genom korsreaktion givit utslag i de serologiska testerna.

TUBERKULOS I DJURPARKER

Tuberkulos har konstaterats på en giraff i Kolmårdens djurpark. Utredning pågår för att fastställa sambandet med tidigare utbrott av tuberkulos i Kolmården och den tuberkulossmitta som påvisats hos elefant i Borås djurpark. Båda djurparkerna omfattas av restriktioner för de djurgrupper som berörs. I Borås har inga ytterligare smittade djur påvisats förutom det första fallet och den elefant som skickats från Borås till Frankrike.

SEROLOGISKA REAKTIONER MOT TGE

Vid en rutinkontroll inför spermaexport befanns galtar i karantän på en seminestation vara seropositiva avseende TGEV (transmissible gastroenteritis virus). Inga tecken till sjuklighet kunde ses, men vidare förflyttning av djuren in till själva seminestationen stoppades tills dess att situationen hade utretts. TGE är en diarrésjukdom som drabbar tunntarmen hos grisar och sjukdomsförloppet är ofta dödligt. Sjukdomen

har aldrig påvisats i Sverige. TGE ingår inte i epizootilagen utan är anmälningspliktig vid diagnos.

Hälsotillståndet i de positiva galtarnas ursprungsbesättningar har kontrollerats men inte heller där har några symtom på sjukdomen förekommit. Man har även undersökt träck från galtarna avseende förekomst av TGEV med PCR-metodik, med negativt resultat. Den troliga förklaringen till det inträffade är att ett annat virus genom korsreaktion givit utslag i de serologiska testerna. Det kan exempelvis röra sig om en mutation av någon annan stam av coronavirus som förekommer bland landets grisar.

Under 1980-talet uppstod en stabil mutation av TGEV som snabbt spred sig i Europa. Detta muterade virus, kallat PRCV (porcint respiratoriskt coronavirus) förökar sig i luftvägarna hos grisar. Även om PRCV i sig självt inte är förknippat med någon allvarlig klinisk sjuklighet så uppstod problem till följd av att PRCV korsreagerade med TGE i de tester som utfördes vid denna tid. PRCV påvisades för första gången i Sverige år 1986.

Eftersom Sverige har ansökt om tilläggs-garantier avseende TGE testas sedan EU-inträdet årligen serum från 3 000 grisar. Det har förekommit reaktioner mot TGEV i dessa undersökningar, bland annat 2003 då enstaka TGEV-reagenter påvisades i tio besättningar som dock samtliga kunde frias från misstanke om TGE efter kliniska inspektioner.

IPN SP I FISKODLING

Jordbruksverket har i samråd med SVA beslutat om avlivning och destruktion av all fisk i en odling på västkusten där epizootisjukdomen IPN, serotyp sp, konstaterats. Fisken var avsedd för utplantering. Smittförklaringen av odlingen innebär också tillträdesförbud för obehöriga, och restriktioner angående fordonstillräde. ■

Nu kan du betala medlemsavgiften via autogiro

Blanketten *Autogiroanmälan* fylls i. Den finns på vår hemsida www.svf.se, under *BLANKETTER* och *Rörande SVF*. Du kan också kontakta kansliet, så sänder vi blanketten till dig.

När vi fått blanketten i retur kommer avgifterna i fortsättningen att dras från ditt konto varje månad.